

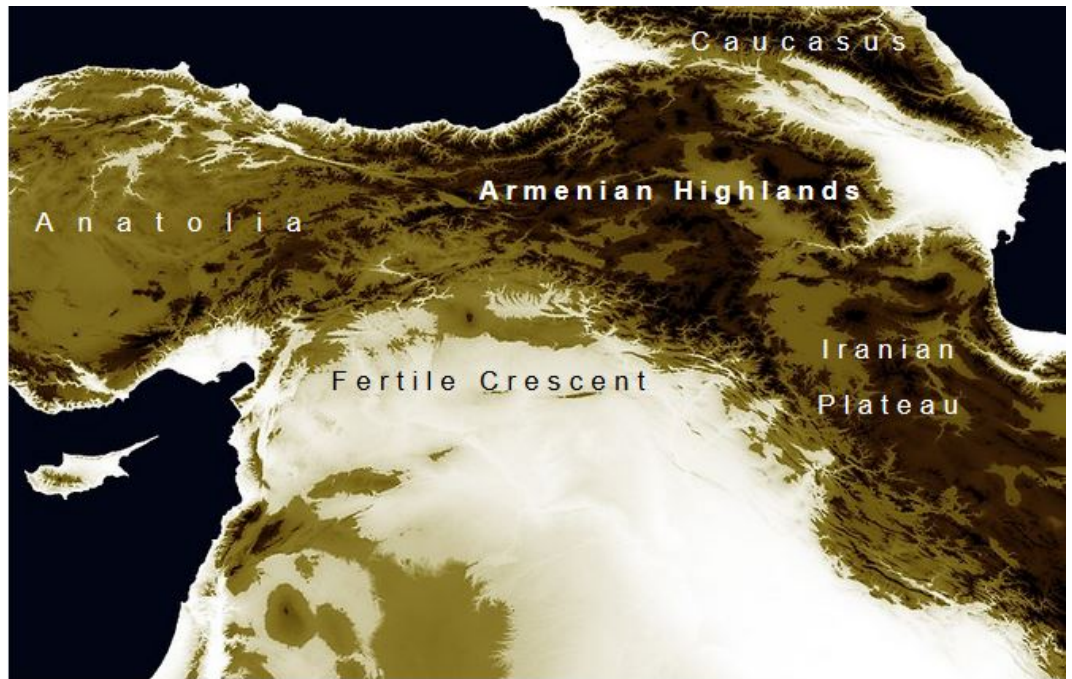
מה עומד מאחורי יחסי ארמניה-טורקיה- אזרבייג'ן? סיפור בתמונות

אחד העוקבים שאל אם אוכל לשפוך מעט אור על היחסים העכורים בין ארמניה לטורקיה ואזרבייג'ן. לא הכרתי את הנושא ולכן המקום הראשון אליו פניתי היו מפות. כשאני מתחיל ללמוד סוגיה חדשה ביחסים בינלאומיים, אני קודם כל מחפש מפות [?] טופוגרפיות, דמוגרפיות, היסטוריות. מפות כאלה יגלו לי מה הן נקודות החיכוך האפשריות, מהם קווי המחלוקת הגיאוגרפיים ומהם התהליכים שעברו על האיזור.

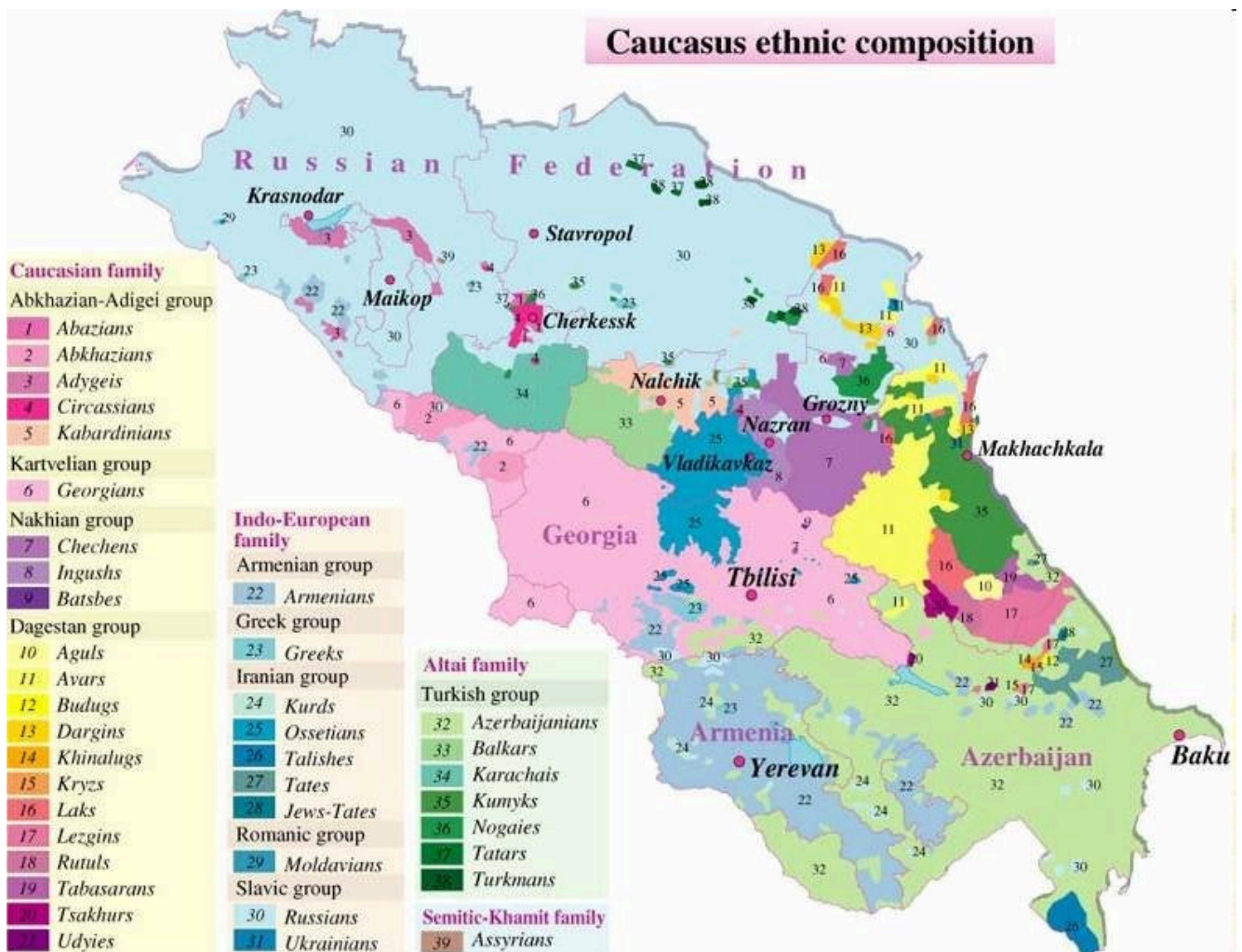
אז למי שתהה מה כל הסיפור בין המדינות, הנה הוא בתמונות:

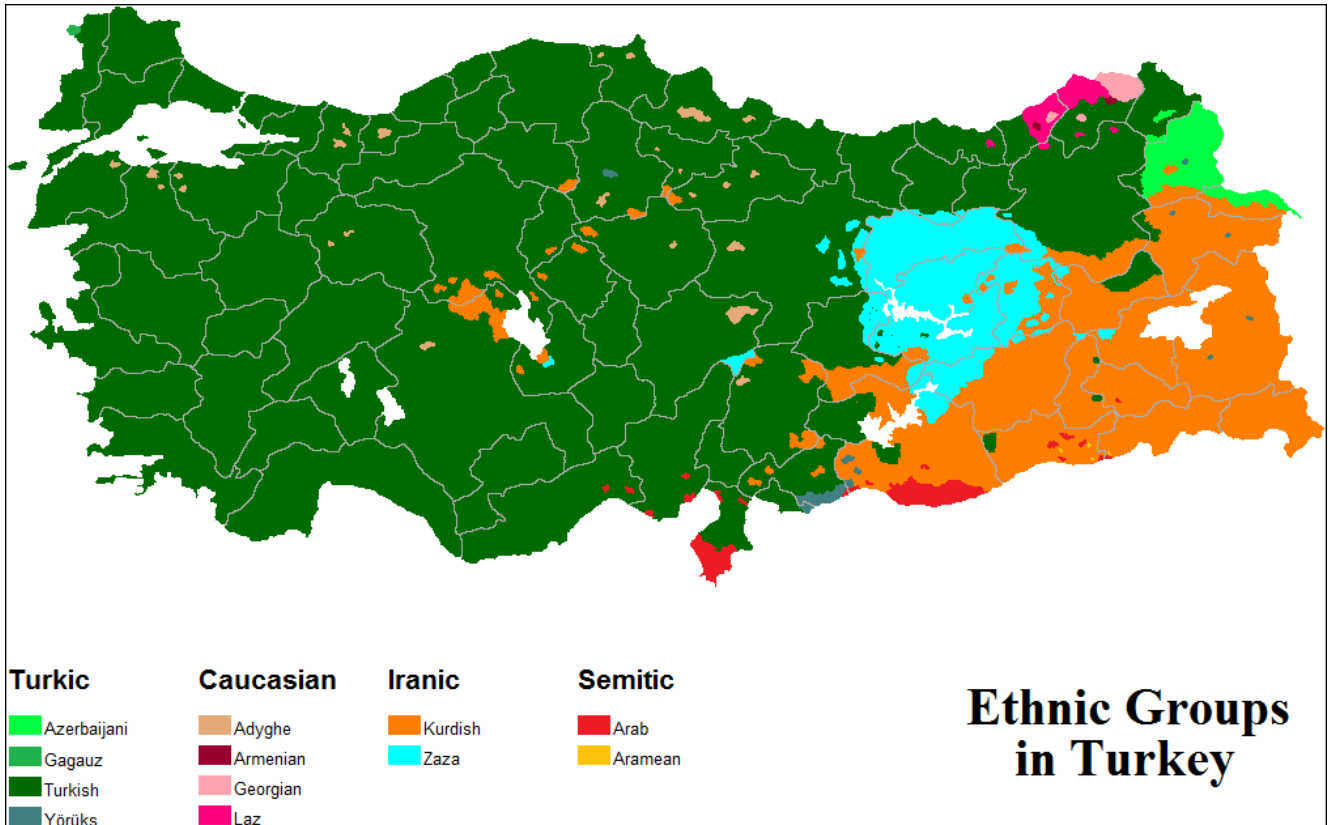
הארמנים הם עם עתיק, בערך כמונו [?] תחילת העם הארמני אי-שם באסיה הקטנה לפני 3,000 שנה. בשיאם, במאה ה-1 לפני הספירה, הממלכה הארמנית נמתחה בין הים הכספי לים התיכון. היסטורית הארמנים שלטו וישבו בכל רחבי הרמה הארמנית:

לכאורה על בסיס הגיאוגרפיה וההיסטוריה, היינו מצפים לראות ארמנים בכל רחבי הרמה. אולם שימו לב למפה האתנית של אזור הקווקז:

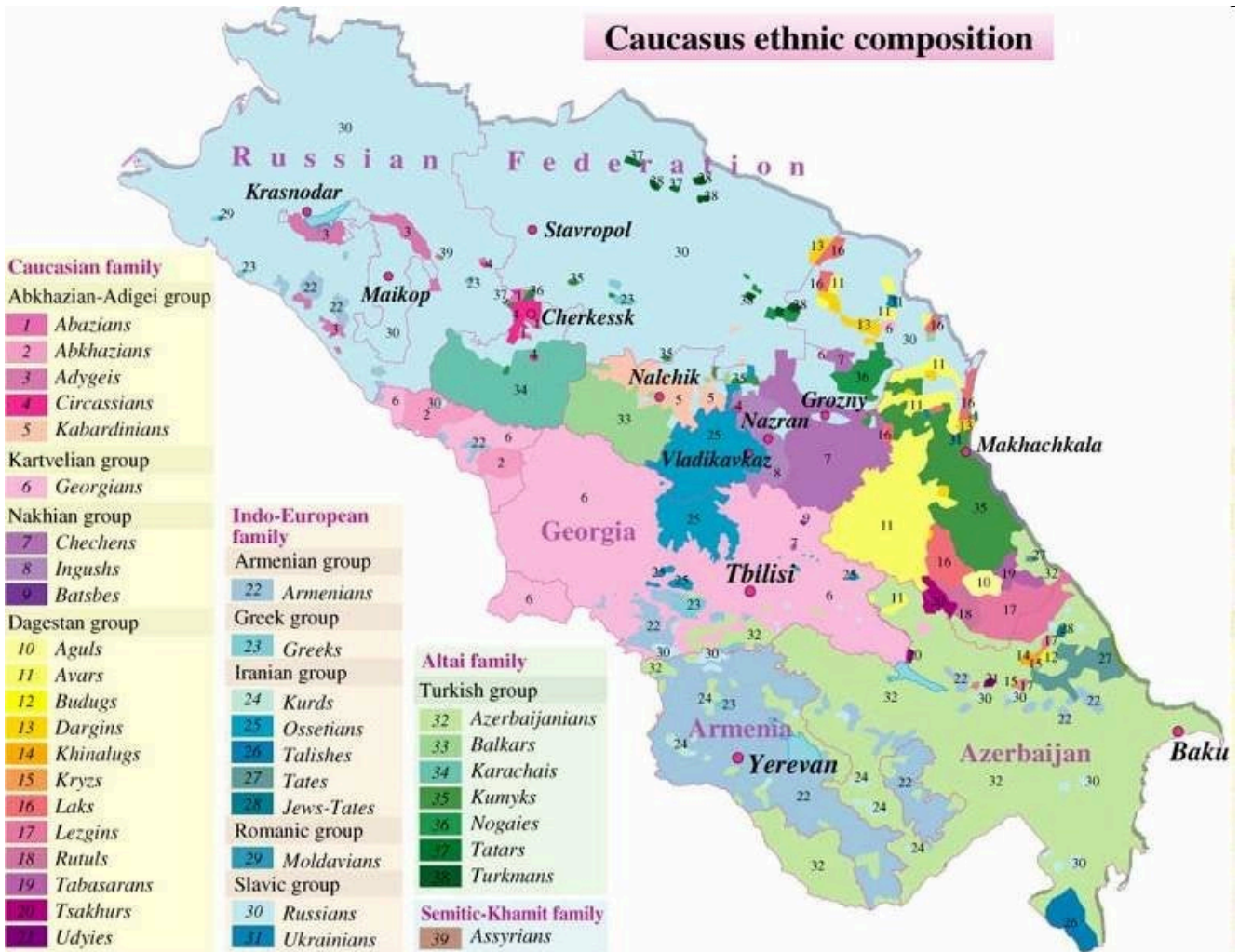

Source: Berouchachvili N., Radvanie J., 1996, 1998. Georgian Soviet Thesaurus

רובה של הרמה הארמנית, מהים הכספי לאנטוליה, נשלט ע"י אזרים וכורדים. למה? התשובה היא שלארמנים קרה מה שקורה להרבה קבוצות מיעוט דתיות (הארמנים הם נוצרים מאז המאה ה-4 לספירה) תחת שלטון מוסלמי [?] היא הושמה תחת משטר של רדיפות, המרה כפויה לאיסלם ורצח. מה שאנו רואים היום במזרח טורקיה הוא תוצאה של רצח העם הארמני, בו העות'מאנים "ניקו" את מזרח טורקיה מנוכחות ארמנית, בשיתוף עם קבוצות מוסלמיות אחרות. עד היום היחסים בין ארמניה וטורקיה עכורים, עקב הסירוב של האחרונה להכיר שהיא ביצעה רצח עם.

מה עם אזרבייג'ן? אם נחזור למפה של הקבוצות האתניות בקווקז, נשים לב למשהו מוזר:

Source: Berouchachvili N., Radvanie J., 1996, 1998. Georgian Soviet Thesaurus

תסתכלו בגבול שבין ארמניה לאזרבייג'ן [1] רואים את הגוש בצבע תכלת שמוקף ירוק? זה מיעוט ארמני מוקף אזרים. אחת השיטות בהן מוסקבה שלטה בקבוצות האתניות השונות בבריה"מ היה ע"י ערבוב שלהן אחת בשנייה. מה שאנו רואים כאן הוא [חבל נגורנו קרבאד](#), מוקד לסכסוך מתמשך בין הארמנים לאזרבייג'נים. כאשר בריה"מ התפרקה, החבל הכריז עצמאות מאזרבייג'ן וזו הגיבה בפלישה אליו. מלחמת נגורו-קרבד נפתחה ושני העמים התכתשו ביניהם במשך 6 שנים על שליטה בו. בסופה החבל סופח דה-פקטו ע"י ארמניה, אך רוב הקהילה הבינלאומית מכירה בו כחבל השייך לאזרבייג'ן. העובדה שהבעלות על החבל מעולם לא הוסדרה הופכת אותו למוקד לסכסוך מתמשך בין שתי המדינות.